
SADAN OPDRACHT

E- hulpverlening bij ouderen

Baptiste Naessens
1^e Bachelor Toegepaste Psychologie
2018-2019

r0750614

Inhoud

Stap 1: Algemene onderwerpsverkenning	2
1. Vertaling van het thema naar trefwoorden of zoektermen.....	2
2. Beknopt overzicht zoekresultaten.....	3
3. Zoekresultaten via Limo	5
4. C.R.A.P. -test.....	7
5. Kritische terugblik.....	8
6. Formulering onderzoeksvraag.....	9
Stap 2: Analyse basistekst	10
1. Voorstelling basistekst en auteur.....	10
2. Inhoudelijke kenmerken.....	10
3. Gevonden gelijksoortige info	11
Stap 3: Beschikbaarheid en verdere zoektocht.....	16
1. Beschikbaarheid bronnen top 5	17
2. Beschikbaarheid 10 andere bronnen	18
3. Verdere zoektocht op basis van auteur	20
4. Het colofon	21
5. Extra informatie buiten de basistekst	22
Stap 4: Contextualiseren	25
1. Organisaties.....	25
2. Wetgeving.....	27
3. Maatschappelijke context	28
4. Statistieken.....	28
5. Persoonlijk besluit	29

Stap 1: Algemene onderwerpsverkenning

1. Vertaling van het thema naar trefwoorden of zoektermen

Om zoveel mogelijk trefwoorden te vinden, ben ik gestart met het maken van een woordspin. Helemaal in het midden van de woordspin heb ik het woord e-hulpverlening gezet. In een eerste fase ben ik woorden beginnen associëren met het centrale onderzoeksthema, zonder enige vorm van steun. Het resultaat hiervan staat in de blauwe kolom van tabel 1. In een tweede fase ben ik beginnen zoeken naar specifieke synoniemen voor e-hulpverlening. Hiervoor heb ik mij gebaseerd op de site synoniemen.net. Voor de term e-hulpverlening waren er echter geen synoniemen, dus heb ik gewoon gezocht op hulpverlening. Het voorvoegsel “e-” staat voor elektronisch, online, via technologie. Dit zorgt dat er gemakkelijk kan worden gecombineerd tussen die verschillende woorden en de synoniemen van het woord hulpverlening. Het resultaat hiervan staat in de gele kolom van tabel 1. De woordspin heeft zich dan stelselmatig uitgebreid na het raadplegen van Wikipedia. Onderaan de wiki van e-hulpverlening stonden nog extra zoektermen. Deze staan in de rode kolom van tabel 1. Het woord met een asterisk stond niet letterlijk op de wiki, maar is een vrije associatie op basis van de inleiding van de wiki.

Vrije associatie	Synoniemen.net	Wikipedia
<ul style="list-style-type: none">• hulp op afstand• digitale dienstverlening• online hulp• steunforum• Internethulpverlening• E-gezondheid	<ul style="list-style-type: none">• e-bijstand• online bijstand• e-begeleiding• online begeleiding• e-steun• Online steun	<ul style="list-style-type: none">• E-health• E-therapie• Internetforum• Online hulpverlening• Digihulp• Telemedicine• E-mental health• E-zorg*

Tabel 1: trefwoorden en gebruikte methodes

2. Beknopt overzicht zoekresultaten

De gekozen zoektermen zijn e-health, e-gezondheid en e-zorg. Ik koos voor deze mix op basis van eigen associaties en de termen die op de wiki stonden. Het resultaat van de opzoekingen staan in tabel 2a, 2b en 2c.

	Trefwoord: eHealth bij ouderen			Aanpassingen trefwoord
Zoekmachine	Google	Bing	Ecosia	
Web	146.000	118.000	118.000	
Boek	85.200 (1.960 via tab "boeken")	16.900	16.900	AND boek -masterproef
Wetenschappelijk artikel	413 (google scholar)	552.000	552.000	AND "wetenschappelijk artikel" (niet voor Google)
tijdschrift	106.000	547.000	547.000	ehealth bij ouderen AND tijdschrift
Overheid	49.700	961.000	961.000	ehealth bij ouderen AND overheid
Video	3.400	33	33	Tab "Video's" onder de zoekmachines
Sites uit België	7.010	2.380	2.380	ehealth bij ouderen -nl AND -com AND -net
Nationaal Programma Ouderenzorg	3.760	120.000	120.000	ehealth bij ouderen AND "nationaal programma ouderen zorg"

Tabel 2a: Overzicht zoekresultaten

Na het gebruik van bovenstaande zoektermen, werd het al snel duidelijk dat er tussen Ecosia en Bing geen enkel verschil zit. Onderaan de site van Ecosia staat dan ook dat de resultaten komen van Microsoft. Om er voor te zorgen dat de gevonden resultaten zo gevarieerd mogelijk zijn, werd er vanaf de tweede zoekterm overgeschakeld op Yahoo in plaats van Ecosia.

	Trefwoord: e-gezondheid			Aanpassingen trefwoord
	Google	Bing	Yahoo	
Web	62.500.000	288.000	284.000	
Web	99.300	288.000	284.000	"e-gezondheid"
Boek	19.300	32.900	24.600	AND boek
Wetenschappelijk artikel	10.600 (41 via Scholar)	24.600	24.700	"e-gezondheid" AND "wetenschappelijk"
tijdschrift	11.900	51.600	50.400	"e-gezondheid" AND "tijdschrift"
Overheid	16.400	32.300	26.000	"e-gezondheid" AND overheid
Video	1.960 (via tablad video)	978 (via tablad video)	68.900	"e-gezondheid" AND video
Sites uit België	23.800	27.000	2.860.000	"e-gezondheid" -nl AND -com AND -net
Nationaal Programma Ouderenzorg	5	3	3	"e-gezondheid" AND "nationaal programma ouderen zorg"

Tabel 2b: Overzicht zoekresultaten

	Trefwoord: "e-zorg"			Aanpassingen trefwoord
	Google	Bing	Yahoo	
Web	122.000	37.500	44.500	Geen
Boek	23.100 2.860 via tab "boeken"	36.300	40.400	"e-zorg" AND boek
Wetenschappelijk artikel	611	57	59	"e-zorg" AND "wetenschappelijk artikel"
tijdschrift	4.800	9.900	14.600	"e-zorg" AND tijdschrift
Overheid	10.900	30.100	53.600	"e-zorg" AND overheid
Video	350 (via tab video)	996 (via tab video)	72.200	"e-zorg" AND video
Sites uit België	8.960	16.100	18.700.000	"e-zorg" -nl AND -com AND -net
Nationaal Programma Ouderenzorg	100	35	34	"e-zorg" AND "nationaal programma ouderenzorg"

Tabel 2c: Overzicht zoekresultaten

De gebruikte zoekmachines bieden slechts enkele manieren aan om bepaalde resultaten te filteren uit een zoekopdracht. Buiten de tabs *afbeeldingen*, *boeken*, *video's* bij Google of de tabs *video* bij Bing is er geen snelle visuele manier om zaken te filteren. Daarom zijn er Boolean search operators gebruikt om bepaalde soorten bronnen uit de zoekopdracht te halen. Hier werd meteen duidelijk dat niet alle zoekmachines op dezelfde wijze omgaan met deze parameters: Google lijkt hier het beste rekening mee te houden, Yahoo het minste. Het opsplitsen naar soort bron is hier moeilijker dan naar de oorsprong van de bron. Dit is duidelijk bij de zoekresultaten omtrent het *Nationaal Programma Ouderenzorg*. Dit betekent dat er, afhankelijk van de zoekvraag, gemakkelijk kan gebruik gemaakt worden van de parameter AND samen met de organisatie, e.d. die de soort bron uitbrengt die wordt gezocht. Zo kan er worden gekeken of er specifieke ziekenhuizen, overheidsdiensten, ... zijn die zich in het onderwerp hebben gespecialiseerd, nadat we ze zijn tegengekomen in een meer algemene zoekterm zoals bijvoorbeeld tijdschrift.

3. Zoekresultaten via Limo

Trefwoord: ehealth bij ouderen		Aanpassingen
Boeken	1	"e-health" AND (ouderen OR senioren), filters: 2013-2019
Artikels	51	
Diverse teksten	1	
Audiovisueel materiaal	0	"e-health", filters: audiovisueel materiaal, 2014-2019
Conferentieverlagen	73	"e-health", filters: Conferentieverlagen, 2014-2019
Tijdschriften	2	"ehealth", filters: tijdschriften, 2014-2019
Eindwerken	2	"e-health", filters: eindwerken, 2014-2019
Afbeeldingen	0	"ehealth", filters:, 2014-2019

Tabel 3a: Overzicht zoekresultaten Limo

Trefwoord: "e-gezondheid"		Aanpassingen
Boeken	72	Digitaal OR elektronisch OR internet OR digital AND gezondheid, filters: years: 2012 – 2019; Medicine; Depression; Peer-reviewed; Online toegang; Engels; Nederlands; Frans
Artikels	56 755	
Diverse teksten		
Audiovisueel materiaal	0	Digitaal OR elektronisch OR internet OR digital AND gezondheid
Conferentieverlagen	28	Digitaal OR elektronisch OR internet OR digital AND gezondheid, filters: years: 2012 – 2019; Medicine; Depression; Peer-reviewed; Online toegang; Engels; Nederlands; Frans
Tijdschriften	183	Digitaal OR elektronisch OR internet OR digital AND gezondheid, filters: years: 2013-2018; medicine; medical sciences; life sciences; public health; psychiatry; nursing; online toegang
Eindwerken	44	Digitaal OR elektronisch OR internet OR digital AND gezondheid, filters: Years: 2015-2019; eindwerken; online toegang; medical and health sciences
Afbeeldingen	34 (waarvan 1 slechts echt bruikbaar)	Digitaal OR elektronisch OR internet OR digital AND gezondheid, filters: Life sciences, humanities and social sciences, sociology, online toegang

Tabel 3b: Overzicht zoekresultaten Limo

Trefwoord: "e-zorg"		Aanpassingen
Boeken	7	/
Artikels	10	"Digitale zorg"
Diverse teksten	22	"Online hulpverlening" AND ouderen
Spelmateriaal	1	"Online hulpverlening"
Conferentieverlagen	9	"digital healthcare"
Diverse teksten	22	"Online hulpverlening" AND ouderen
Eindwerken	20	"online hulpverlening" AND ouderen
Peer-reviewed artikels	80	"Online hulpverlening" filters: Peer-reviewed

Tabel 3c: Overzicht zoekresultaten Limo

De resultaten bij Ehealth lijken beperkt, maar leken op basis van de titel wel allemaal nuttige bronnen. Het is minder interessant om een lijst van 10 000 bronnen te hebben die mogelijks nuttig kunnen zijn dan een kortere lijst te krijgen die veel relevantere hits heeft opgeleverd.

Door het gebrek aan resultaten bij de term "e-gezondheid" "en e-zorg", zijn er twee alternatieve methodes om relevante hits te krijgen toegepast: de ene was via geavanceerd zoeken (tabel 2a, b en c) en de andere was door het trefwoord toch te vervangen met een ander trefwoord (tabel 3a,b en c). Bij het gebruik van geavanceerd zoeken werden er heel veel zoekresultaten getoond die duidelijk niet relevant waren voor ons onderzoek. Om dit te corrigeren werden er verschillende filters toegepast.

4. C.R.A.P. -test

Bron 1: Wevers, C., & Gijsbers, G. (2013). *Innoveren voor gezondheid: technologische en sociale vernieuwing in preventie en zorg*. TNO Strategy & Change

Currency	Reliability	Authority	Point of view
<ul style="list-style-type: none"> • De bron is 6 jaar oud • Iets ouder dan wenselijke 5 jaar 	<ul style="list-style-type: none"> • De bron vermeld bronvermeldingen • De bron wil onpartijdig zijn, maar maakt duidelijk dat ze iets willen bewijzen, namelijk dat technologische vernieuwingen een grote stempel op de zorg zullen drukken. • De bron is bruikbaar, al moet de informatie kritisch worden benaderd. 	<ul style="list-style-type: none"> • Verantwoordelijke organisatie: TNO Strategy & Change • onafhankelijk onderzoeksorgaan • werkt nauw samen met de Nederlandse overheid en andere stakeholders • Redacteurs: <ul style="list-style-type: none"> • Cees Wevers (senior researcher, geen verdere informatie) • Govert Gijsbers (senior researcher, gespecialiseerd in innovatie en vooruitziende studies) 	<ul style="list-style-type: none"> • Domeinnaam is .nl. • Site is gemaakt met de doelstellingen te informeren en te verkopen (privé-organisatie) • Doelpubliek: leden van een symposium; professionals • Geen reclame voor andere organisaties, doeleinden

Tabel 4a: C.R.A.P.-test bron 1

De bron doorstaat niet volledig de C.R.A.P. test: ze heeft een lichte bias naar het aantonen dat nieuwe technologie een grote impact heeft op de gezondheidszorg, aangezien het om een privaat onderzoekscentrum gaat. Dergelijke communicatie behoort voor hen ook tot hun marketingstrategie. De bron is wel voldoende recent en heeft veel verwijzingen naar literatuur, waardoor ze zeker nog bruikbaar kan zijn in het verloop van de opdracht: het is een onderzoekscentrum, dus valse informatie verspreiden zou voor hen ook een nefast zijn. Deze bron wordt dus het beste kritisch benaderd, maar is zeker bruikbaar in de beginfasen van de taak.

Bron 2: Timmer, S. (2014). *eHealth in de langdurige zorg: De praktijk van de ouderen- en gehandicaptenzorg*. Houten : Bohn Stafleu van Loghum.

Currency	Reliability	Authority	Point of view
<ul style="list-style-type: none"> • De bron is 5 jaar oud 	<ul style="list-style-type: none"> • De bron vermeld bronvermeldingen • Het gaat om een boek dat bedoeld is als lesboek: informatieve bron 	<ul style="list-style-type: none"> • Saskia Timmer is directeur bij Changing Healthcare, eHealth expert en van opleiding zorgverlener. Ze geeft al meerdere jaren lezingen en opleidingen. Ze kent de sector. 	<ul style="list-style-type: none"> • Domeinnaam is .nl • Site is gemaakt met de doelstellingen te informeren en te verkopen (privé-organisatie) • Doelpubliek: professionals uit de zorg • Geen reclame voor andere organisaties, doeleinden

Tabel 4b: C.R.A.P.-test bron 2

Dit boek doorstaat de C.R.A.P.-test met glans. Het is een informatief boek, gemaakt door een professional met voldoende ervaring waarover ze spreekt. Het boek is voldoende recent en is gemaakt met de juiste doelstellingen en verwijzingen naar andere literatuur. Bovendien overlapt het perfect met het thema van dit onderzoek.

Bron 3: e-gezondheid. (2019). Roadmap 3.0. geraadpleegd op 17 mei 2019, via <https://www.ehealth.fgov.be/nl/egezondheid/roadmap-30>

Currency	Reliability	Authority	Point of view
<ul style="list-style-type: none"> De bron is uit 2019 	<ul style="list-style-type: none"> De bron vermeld bronvermeldingen De vermelde bron is beschikbaar op de pagina Het is een informatieve pagina over de plannen van de overheid met betrekking tot eHealth 	<ul style="list-style-type: none"> De bron is gemaakt door de federale overheid. 	<ul style="list-style-type: none"> De domeinnaam is .fgov.be, wat wijst op de betrokkenheid van de federale overheid. Site is gemaakt met de doelstellingen te informeren. Doelpubliek: professionals uit de zorg en patiënten Geen reclame voor andere organisaties, doeleinden

Tabel 4c: C.R.A.P.-test bron 3

Ook deze bron doorstaat de C.R.A.P.-test. Er is bewust voor gekozen om ook minstens 1 website als bron te vermelden, aangezien de C.R.A.P.-test voornamelijk op websites is gericht. De website is de centrale website van de overheid die over eHealth handelt. Het is een objectieve website die weergeeft wat de toekomstplannen van de overheid zijn op vlak van eHealth. De informatie uit de bron kan dus betrouwbaar worden geïmplementeerd.

5. Kritische terugblik

Bij de vorige versie van de zoekopdracht werd gemeld dat de eerste zoekfase absoluut niet eenvoudig was. Deze keer was dat niet meer het geval. De verschillende methodes die werden aangereikt tijdens de lessen werden op een consequente manier toegepast. Een groot verschil hierbij is een verandering in mentaliteit: de focus lag bij deze verkenning eerder op kwaliteit in plaats van kwantiteit. Dit zorgde ervoor dat de verschillende stappen vlotter verliepen: er werd meer tijd geïnvesteerd in het formuleren van verschillende zoektermen en ze werden bovendien flexibeler toegepast. Ook het gebruik van de Boolean search parameters zorgde voor gerichtere resultaten. Het was gemakkelijker om bronnen te vinden die de C.R.A.P.-test doorstonden.

Het verschil in bronmateriaal tussen het internet en LIMO werd ook duidelijk. Voor verschillende aspecten van het onderzoek zal moeten worden gewisseld tussen deze twee. Om inhoudelijk kwalitatief onderzoek te vinden over het onderwerp is LIMO interessanter. Om inspiratie op te doen of om een bepaalde term te verduidelijken is het internet dan weer gemakkelijker. Ook voor beeldmateriaal blijft het internet een beter hulpmiddel dan LIMO. Hetzelfde geldt voor communicatie van verschillende overheden.

6. Formulering onderzoeksvraag

Na de eerste verkenningsfase zijn er een aantal zaken naar voor gekomen. Ten eerste is er meer literatuur beschikbaar vanuit Nederland dan vanuit België. Ten tweede komt uit veel titels naar voren dat er heel wat vragen zijn omtrent de kwaliteit van de hulpverlening als deze via digitale wegen gaat. Daarnaast is het ook onduidelijk in hoeverre dergelijke methodes haalbaar zijn en of ze voor hulpverleners, mantelzorgers en patiënten ook daadwerkelijk wenselijk zijn.

Op basis van die inzichten werd de volgende onderzoeksvraag opgesteld: Implementatie van eHealth: welke lessen kunnen we trekken uit de eHealth-initiatieven uit Nederland?

Vanuit deze vraag kunnen verschillende deelvragen worden geformuleerd:

1. Wat is de definitie van eHealth in België?
2. Wat is de definitie van eHealth in Nederland?
3. Welke systemen worden er nu al gebruikt in België?
4. Welke systemen worden er nu al gebruikt in Nederland?
5. Hoe zijn de systemen in Nederland geïmplementeerd?
6. Welke problemen bracht deze implementatie met zich mee?
7. Hoe werd deze implementatie onthaald door de verschillende actoren?
8. Welke oplossingen kunnen daarop worden geformuleerd?
9. Wat is de toekomst van eHealth in België?

Stap 2: Analyse basistekst

1. Voorstelling basistekst en auteur

Als basistekst van dit onderzoek wordt gebruik gemaakt van het onderstaande hoofdstuk uit het onderstaande werk:

Timmer, S. (2014). eHealth, een overzicht. In Timmers, S., *eHealth in de langdurige zorg: De praktijk van de ouderen- en gehandicaptenzorg*. (pp. 13-51). Houten: Bohn Stafleu van Loghum.

Het hoofdstuk komt uit het werk *De praktijk van de ouderen- en gehandicaptenzorg*. Het boek is geschreven door Sabrina Timmers, die op dat moment aan het hoofd van de organisatie Changing Healthcare stond. In het boek wordt niet verwezen naar eventuele hulp van anderen. De doelgroep van het boek beschrijft Timmers, S. (2014, p. IX): “Met dit boek wil zij kennis over eHealth bieden voor medewerkers in de langdurige zorg. Zodat zij niet alleen met veel plezier met mensen werken maar met net zo veel plezier Ehealth daarbij benutten.” Het boek richt zich dus voornamelijk op de professionelen.

In het boek wordt de auteur omschreven als “eHealth expert, veranderekundige en van oorsprong zorgverlener” (Timmers, 2009, p. IX). Op dit moment staat ze als managing partner aan het hoofd van tBureau. Via hun site tbureau.nl wordt ook haar opleidingskundige achtergrond vermeld en dat ze streeft naar een implementatie van eHealth en brede zorginnovatie de werkt voor zowel zorgverleners als cliënten.

2. Inhoudelijke kenmerken

De tekst is goed gestructureerd. Er wordt telkens gebruik gemaakt van dezelfde tussentitels. Naast de inleiding zijn er twee grote structuren te herkennen: enerzijds is er een interview met iemand uit het veld. De vragen worden telkens in het vet weergegeven. Als het om een antwoord van de betrokkene gaat, dan wordt dit aangegeven door enkele aanhalingstekens. Anderzijds worden de verschillende middelen voorgesteld. Eerst wordt de naam van het middel gepresenteerd. Daarna komen in dezelfde volgorde de volgende tussentitels: voordelen, nadelen, bruikbaarheid in zorgproces en wat vraagt dit? Elk van deze stukjes zijn bovendien ook onderverdeeld in paragrafen. De tekst is voorzien van zowel afbeeldingen als tabellen ter verduidelijking van de tekst. Daarnaast zijn er ook tekstvakken voorzien die extra informatie bieden over bepaalde aspecten uit de tekst. Dit zijn voornamelijk verwijzingen naar praktijkvoorbeelden.

De tekst beschikt ook over een kritisch bronnenapparaat. Er zijn in tekst referenties, maar niet volgens het APA-systeem. Er wordt in het hoofdstuk geen gebruik gemaakt van letterlijke citaten. De verwijzingen gebeuren dus steeds naar het werk in het algemeen en niet naar de specifieke pagina. Er is geen bronnenlijst per hoofdstuk, maar op het einde van het boek is er wel een complete bibliografie. De lijst hanteert niet het APA-systeem: er wordt niet consequent gewerkt met het cursief plaatsen van de titel en bij een website wordt de datum van consultatie niet vermeld. Ook de verwijzing naar een werk uit een reader of een tijdschrift verloopt anders dan bij APA. Naast de bronvermelding wordt er ook gebruik gemaakt van voetnoten. Deze zijn vooral informatief en geven meer uitleg bij bepaalde vaktermen.

3. Gevonden gelijksoortige info

Het document reikt heel wat bijkomende informatie over het onderwerp aan. De gevonden informatie wordt hieronder weergegeven. Tabel 5a geeft een lijst van organisaties, diensten en voorzieningen die betrokken zijn bij het thema en in het boek worden vermeld. Tabel 5b geeft een lijst van specialisten. Er werden maar een beperkt aantal specialisten genoemd in de tekst zelf. Daarom is er vanuit de algemene literatuurlijst nog een naam toegevoegd. Tabel 5c vermeldt de verschillende vaktermen met definiëring. Tabel 5d vermeldt de soorten bronnen die door de basistekst zijn gebruikt. De cijfers verwijzen naar het volgnummer van de bron, startend bij 1.

Organisaties, diensten en voorzieningen			
Naam	Contactgegevens	Algemene werking	Doelgroep
Cordaan	De Ruijterkade 7 1013 AA Amsterdam (+31 20) 435 63 00 info@cordaan.nl	Biedt hulp aan voor korte en lange termijn vanuit eigen locaties en thuiszorgteams. De focus ligt op het bieden van hulp die aanvoelt als thuis. Kernwaarden zijn kleurrijk, stimulerend, vertrouwd, vriendelijk, zorgzaam en dichtbij.	Alle zorgbehoevende in de regio rond Amsterdam. Zowel intramurale als extramurale patiënten.
Familienet	Verlengde Hereweg 174 9722 AM Groningen (+31 50) 527 96 90 Contact@familienet.net	Bieden eenvoudige en snelle communicatie tussen dementerende personen en hun omgeving. Via een soort van privé-sociale media site.	Dementerende en hun familie, zorginstellingen en zorgverleners.
Parkinsonnet.nl	Reinier Postlaan 4 6525 GC Nijmegen (+31 24) 361 47 01 informatie@parkinsonnet.nl	ParkinsonNet is een landelijk netwerk van zorgverleners die gespecialiseerd zijn in het behandelen en begeleiden van patiënten met de ziekte van Parkinson en parkinsonismen.	Onderzoekers en specialisten
Swon, seniorennetwerk Nijmegen	de Ruyterstraat 246 6512 GG Nijmegen (+31 24) 365 01 90	Swon biedt advies en ondersteuning op het gebied van welzijn, wonen en zorg. Welzijn staat bij Swon centraal. Ze bieden een breed pakket aan activiteiten en diensten.	Ouderen en betrokkenen
Stichting Alzheimer Nederland	Stationsplein 121 3800 CB Amersfoort (+31 33) 303 25 02	Zet zich in voor een toekomst zonder alzheimer en de verbetering van het lot van de patiënten van nu. Hiervoor steunen ze op medewerkers en vrijwilligers en regionale en landelijke zorginstellingen.	Mantelzorgers, professionals, onderzoekers, belangenverenigingen, bedrijfsleven, zorgverzekeraars.
Universitair Medisch Centrum Nijmegen St.Radboud	Geert Grooteplein Zuid 10 6525 GA Nijmegen (+31 24) 361 11 11	Ze willen voorop lopen in het vormgeven van de gezondheidszorg van de toekomst. Dat doen ze persoonsgericht en innovatief en in nauwe samenwerking met hun netwerk.	Breed scala aan patiënten.

Tabel 5a: organisaties, diensten en voorzieningen

Specialisten		
Naam	Foto	Beschrijving
Angela Moenis	 (Foto LinkedIn)	Startte kort na haar opleiding als projectmedewerker innovatie bij Cordaan en was daar verantwoordelijk voor de implementatie rondom eHealth/zorginnovatie. Werkt nu voor Boomerweb, een e-health specialist. (LinkedIn)
Drs. A.J.G. van Rijen	Foto onbeschikbaar	Geen achtergrondinformatie. De persoon is werkzaam bij de Rijksdienst van Volksgezondheid. (
Joëlle van der Pol	 (foto LinkedIn)	Werkt sinds 2010 bij Sterker Sociaal werk als projectcoördinator Tessa (sociale robot). Behaalde haar masterdiploma Human Geography aan de Radboud University Nijmegen

Tabel 5b: specialisten

Vaktermen	
Naam	Beschrijving
ADL-activiteiten	Activiteiten Dagelijks Leven: alle handelingen die iedereen elke dag opnieuw moet verrichten in werk-, woon-, en leefomgeving om te kunnen blijven functioneren.
Asynchrone hulpverlening	Het contact tussen de zorgverlener en zorgvrager verloopt niet op hetzelfde moment. Beide partijen zijn op andere momenten bezig met het zorgproces, los van elkaar. Voorbeeld: e-mailhulpverlening
Complementaire eHealth interventie	De eHealth toepassing wordt gebruikt als aanvulling op de persoonlijke zorg.
Elektronisch Cliënten Dossier (EPD)	Het EPD is een manier om de informatie over de cliënt en de zorgverlening vast te leggen.
Epatients	Cliënten die zich online kenbaar maken als cliënt; mensen die actief online over hun ziekte of aandoening communiceren.
Extramurale zorg	Ook gekend als ambulante zorg. Alle zorghandelingen die plaatsvinden in de thuissituatie van de cliënt
Familienet	Een contactmiddel voor de zorg, dat contact en samenwerking tussen zorg en familie makkelijker maakt. De patiënt beschikt over een eigen, private, webpagina waar de verschillende betrokkenen kunnen foto's, berichten, documenten en afspraken delen.
Indicatiestelling	Het bepalen van de nodige zorg aan de hand van de individuele situatie
Intramurale zorg	Zorg waarbij de client 24u/dag in de zorginstelling verblijft
Mantelzorger	Iemand uit de directe omgeving van een cliënt die langdurig en onbetaald hulp aan de cliënt biedt.
Medicalisering	De maatschappelijke tendens waarbij normale levensprocessen in termen van ziekte en gezondheid worden gezien. Bijvoorbeeld voeding die vooral gezond moet zijn in plaats van honger stillend.
mHealth	eHealth toepassingen, zorgdiensten en gezondheidsinformatie op een mobiel apparaat.
Stepped care	De meest efficiënte, minst belastende, goedkoopste en kortste vorm van behandeling kiezen die het best aansluit bij de aard en de ernst van de problematiek. Als dit onvoldoende blijkt, wordt de behandeling intensiever.
Substitutie eHealth interventie	De eHealth toepassing vervangt volledig de persoonlijke zorg.
Synchrone hulpverlening	Het contact tussen de zorgverlener en zorgvrager verloopt op hetzelfde moment. Beide partijen zijn bezig met het zorgproces. Voorbeeld: consultatie, telefoongesprek, ...
Vertegenwoordiger	Iemand die, in naam van een persoon die daar niet meer toe in staat is, bepaalde medische beslissingen neemt.

Tabel 5c: vaktermen met uitleg

De tekst maakt niet gebruik van het APA-systeem als het op refereren aankomt. Dit maakte het in het begin moeilijk om de verschillende soorten uit elkaar te halen. Om dit op te lossen werden er een aantal bronnen opgezocht om zo preciezer hun soort te bepalen. Onderstaande tabel geeft een overzicht van de verschillende soorten gebruikte bronnen met vermelding van welke bron in de bronvermelding er voorbeelden van zijn.

Soort bron	Voorkomen in literatuurlijst
Boek	4,9,12,21,25,26
Boek uit een reeks	14
Document van een overheid	3,11,23,24,28,30
Leermiddelen	10,18
Rapport	2,7,8,13,19,20
Reader	16
Webpagina	22,27
Wetenschappelijk artikel	5,6,15,29
Wetenschappelijke paper	1,16,17

Tabel 5d: Soorten gebruikte bronnen

Na de analyse van de soorten bronnen werd er een selectie gemaakt van de vijf potentieel interessantste bronnen voor de informatievraag. De referentie werd overgenomen zoals ze in het origineel document stond.

Krijgsman, J, Bie, J. de, Burghouts, A, Cath, G, Jong, J. de, Gennip, L. van, Friele, R. (2013) eHealth, verder dan je denkt. eHealth monitor 2013. Den Haag: Nictiz en NIVEL.

De voornaamste reden om deze bron te gebruiken is om een kritische blik op het thema te krijgen. Hoewel het basiswerk telkens de nadelen ook besprak, bleek uit de C.R.A.P.-test dat ze mogelijks toch gekleurd is. Deze bron kan nuances bieden. Bovendien is ze een van de recentste uit de lijst.

Mulder, H. (2013). Meta-analyse Zorg op afstand. Resultaten en aanbevelingen voor zorg-trajecten. Utrecht: Invoorzorg.

Enerzijds geldt hier dezelfde opmerking als bij de vorige bron, namelijk dat ze een van de recentste is. Anderzijds is de titel van de bron zeer ruim op te vatten, waardoor er nog extra informatie kan worden voorzien. De analyse kan een goede stand van zaken geven voor de situatie in Nederland, waardoor ze gemakkelijk te vergelijken valt met die uit België.

Peeters, J, Bie, J. de, Friele, R, Wieggers T. (2013). Technologie in de zorg thuis, nog een wereld te winnen. Overzichtstudies. Utrecht: NIVEL.

Deze bron werd in de eerste plaats ook gekozen vanwege haar recentheid. Daarnaast lijkt ze interessant omdat het woord overzichtstudies verwijst naar mogelijke nieuwe onderzoekspistes.

Keijser, W.A. (2005). Online gezondheidsinformatie en lotgenoten contact: eHealth serie, deel 1. Utrecht: Wacomed.

Deze bron is minder interessant dan de andere vanwege de leeftijd. Ze staat toch in de top 5 omdat het gaat over een boek uit een reeks. Dit zou kunnen betekenen dat heel wat aspecten van eHealth in de reeks redelijk kunnen worden uitgediept.

Raad voor Volksgezondheid en Zorg. (2010). Gezondheid 2.0, u bent aan zet. RVZ: Den Haag

De informatievraag gaat voornamelijk over een vergelijkende studie tussen Nederland en België. Deze tekst is uitgegeven door een onafhankelijk adviesorgaan voor de Nederlandse beleidsmakers en geeft een goed beeld van de visie op de veranderingen van toen. Dit zou kunnen worden afgetoetst aan de realiteit van nu om zo te zien of bepaalde doelstellingen/methodieken echt hebben gewerkt.

Stap 3: Beschikbaarheid en verdere zoektocht.

Als eerste stap wordt de beschikbaarheid van de top 5 van bronnen uit de basistekst onderzocht. In een tweede fase worden er 10 andere bronnen gecontroleerd op hun beschikbaarheid. De resultaten van de zoektocht staan in tabel 6 en 7. Bij naam bron werd de referentie zoals ze werd teruggevonden in het basisdocument overgenomen.

1. Beschikbaarheid bronnen top 5

Krijgsman, J, Bie, J. de, Burghouts, A, Cath, G, Jong, J. de, Gennip, L. van, Friele, R. (2013) eHealth, verder dan je denkt. eHealth monitor 2013. Den Haag: Nictiz en NIVEL.	n.v.t.	n.v.t.	https://nivel.nl/sites/default/files/bestanden/Rapport-ehealth-verder-dan-je-denkt.pdf	Google scholar "eHealth monitor 2013" > https://www.narcis.nl/publication/RecordID/publicat%3A1002376 > http://www.nivel.nl/node/2430?database=ChoicePublicat&preref=1002376 "eHealth, verder dan je denkt" > eind
Keijser, W.A. (2005). Online gezondheidsinformatie en lotgenoten contact: eHealth serie, deel 1. Utrecht: Wacomed.	geen	geen	geen	Uitgever niet vindbaar, boek niet bestelbaar.
Mulder, H. (2013). Meta-analyse Zorg op afstand. Resultaten en aanbevelingen voor zorg-trajecten. Utrecht: Invoorzorg.	n.v.t.	n.v.t.	http://www.invoorzorg.nl/docs/ivz/literatuur/Meta-analyse%20Zorg%20op%20afstand%20(2013).pdf	Niets gevonden op Google scholar, Limo, Pubmed, CINAHL plus, Wiley online library en Springer. Wel via Google: Meta-analyse zorg op afstand.
Peeters, J, Bie, J. de, Friele, R, Wiegiers T. (2013). Technologie in de zorg thuis, nog een wereld te winnen. Overzichtstudies. Utrecht: NIVEL.	n.v.t. (ebook)	n.v.t.	https://www.nivel.nl/sites/default/files/bestanden/Rapport-Technologie-in-de-zorg-thuis.pdf	Hit via Limo "technologie in de zorg thuis nog een wereld te winnen, j peeters" (auto-aanvulling). Niet beschikbaar > Google "Technologie in de zorg thuis: nog een wereld te winnen!"
Raad voor Volksgezondheid en Zorg. (2010). Gezondheid 2.0, u bent aanzet. RVZ: Den Haag	n.v.t.	n.v.t.	https://www.kenniscentrumsport.nl/publicatie/?gezondheid-2-0&kb_id=7297	opgezocht via google: "gezondheid 2.0"

Tabel 6: Overzichtstabel beschikbaarheid top 5

2. Beschikbaarheid 10 andere bronnen

Naam	Fysieke vindplaats		Digitale vindplaats	Weg
Boonstra, A. en anderen. (2008). Kijken op afstand, een leerzaam alternatief. Onderzoek naar de effectiviteit en efficiency van Koala telecare en telecure. Groningen: Rijksuniversiteit (RuG/ RHO).	Geen	Geen	verwijzing op de site van de rijksuniversiteit Groningen, niet online consulteerbaar	gezocht via Limo, google scholar, CINAHL, Pubmed en Wiley. Telkens waar mogelijk ook op basis van auteursnaam. Via google op website Rijksuniversiteit Groningen.
Boshuizen, D. (2008). Zorg-op-afstand met behulp van ICT. Deelproject: inventarisatie van praktijkvoorbeelden en stimuleringskansen. Den Haag: Nictiz.	geen	geen	https://docplayer.nl/9200319-Zorg-op-afstand-met-behulp-van-ict.html	gezocht via Limo, google scholar, CINAHL, Pubmed en Wiley. Telkens waar mogelijk ook op basis van auteursnaam. Uiteindelijk gevonden via google. Docplayer is een C.R.A.P.-site, maar het document is wel authentiek
Bruin, J. de en Ventevogel, A (2007). Patiëntencommunities op het Web. Theorie en praktijk. Amsterdam: VU-uitgeverij.	Geen	Geen	Beschikbaar bij Bol.com	gezocht via Limo, google scholar, CINAHL, Pubmed en Wiley. Telkens waar mogelijk ook op basis van auteursnaam. Uiteindelijk via google gevonden op bol.com
Chew, C. en Eysenbach, G (2010). Pandemics in the age of twitter: Content Analysis of Tweets during the 2009 H1N1 Outbreak. PloS ONE, Volume 5, Issue 11, e14118.	geen	geen	https://limo.libis.be/primo-explore/fulldisplay?docid=TN_gale_ofa473829476&context=PC&vid=VIVES_KATHO&search_scope=ALL_CONTENTENT&tab=all_content_tab&lang=nl_BE (permalink)	Limo: "Pandemics in the age of twitter: Content Analysis of Tweets during the 2009 H1N1 Outbreak"
Flim, C. (2009). Zorg-op-afstand, het perspectief van de zorgprofessional in de langdurige zorg. Den Haag: Nictiz	n.v.t.	n.v.t.	https://www.zorgvoornoveren.nl/uploads/media/Zorg_op_Afstand_-_Het_perspectief_van_de_zorgprofessional_in_de_langdurige_zorg.pdf	via google aangezien het weer NICTIZ was
Grin, J., Haar-van Twillert, E. ter & Stevens, P. (2008). Kwalitatieve rapportage 2008 van de monitor zorg-op-afstand. Zorg-op-afstand: altijd aanwezig en juist dichtbij. Amsterdam: UvA/ ActiZ, programma Zorg-op-afstand, dichterbij.	n.v.t.	n.v.t.	https://pure.uva.nl/ws/files/4322506/63330_297318.pdf	Google
Groot, G. de (2010). Chatten: uitdaging of drempel? Methodische handleiding voor toegankelijke online hulpverlening. Amsterdam: Uitgeverij S.W.P	Vives Campus Kortrijk	Bib 1e verdieping, 361.15	geen	Via Limo: "Chatten: uitdaging of drempel? Methodische handleiding voor toegankelijke online hulpverlening"

Leeuwen, H. van, Teeuw, W.B. & Griffioen, P.S. (2009). De computer verdwijnt, leve de computer! Toepassingen van ambient intelligence in werkomgevingen. Enschede: Saxion Hogescholen.	n.v.t.	n.v.t.	https://postit.saxion.nl/resolver/getfile/A5060772C735C261C12578BD0032B02E	Gezocht via Limo zonder resultaat, daarna via google scholar: "Toepassingen van ambient intelligence in werkomgevingen", doorgelinkt via https://www.narcis.nl/publication/RecordID/oai:hbokennisbank.nl:saxion_kenniscentra%3AA5060772C735C261C12578BD0032B02E
Velde, F. van der, Cihangir, S. & Borghans, H.I. in opdracht van Inspectie voor de gezondheidszorg (mei 2008). EHealth en domotica in de zorg: Kans of risico? Utrecht: Prismant.	n.v.t.	n.v.t.	https://docplayer.nl/3066391-E-health-en-domotica-in-de-zorg-kans-of-risico.html	Gezocht via Limo zonder resultaat, daarna via Google. Docplayer is een C.R.A.P.-site, maar het document is wel authentiek.
Versluis, N. en Rombout, B. Ambient technology, who cares? Tijdschrift voor Verzorging en Beheer, juli/augustus uitgave. Geraadpleegd op 21 dec 2009. http://zorginnovatieplatform.nl/upload/file/Documentatie/Ambientprocent20v2.pdf	geen	geen	geen	gezocht via Limo, google, google scholar, CINAHL, Pubmed en Wiley. Telkens waar mogelijk ook op basis van auteurnaam

Tabel 7: Overzichtstabel beschikbaarheid andere bronnen

3. Verdere zoektocht op basis van auteur

Zoeken naar andere werken van de auteur die beschikbaar waren in de bibliotheek verliep zeer eenvoudig. Via geavanceerd zoeken in Limo is het gemakkelijk om via auteur te zoeken. Zo vond ik meteen een tweede boek en nog twee artikels uit vaktijdschriften die Timmers heeft geschreven. De drie werken zijn de volgende:

- Timmer, S. (2011). eHealth in de praktijk: handreiking voor iedereen die wil kennismaken of starten met eHealth. Houten : Bohn Stafleu Van Loghum
- Timmer, S. (2012). Een verkenning van de mogelijkheden van eHealth als empowerende hulpverlening. *Tijdschrift Voor Orthopedagogiek, Kinderpsychiatrie En Klinische Kinderpsychologie.*, 37(3), 126–138.
- Timmer, S. (2015). Online counselling als toekomst? *Counselling Magazine : Onafhankelijk Vakblad Voor de Counsellor*, (1), 5–8.

Daarnaast werden er twee auteurs uitgekozen die het vaakst werden gerefereerd in de basistekst. Ook van deze auteurs werden telkens drie andere bronnen opgezocht die aanleunen bij het thema. Van deze bronnen wordt ook telkens de vindplaats vermeld. Al deze info werd verzameld in tabel 8.

Naam auteur: Wouter A. Keijser
Bron 1: Eysenbach, G., Keijser, W., Marques, S. S., Rezniczek, G., Carlsson, T., & Axelsson, O. (2017). Patient Information Websites About Medically Induced Second-Trimester Abortions: A Descriptive Study of Quality, Suitability, and Issues. <i>Journal of Medical Internet Research</i> , 19(1). https://doi.org/10.2196/jmir.6380
Vindplaats: Via geavanceerd zoeken in Limo
Bron 2: Eysenbach, G., Blanson Henkemans, O., Keijser, W., Scholten, M. R., Kelders, S. M., & Van Gemert-Pijnen, J. E. W. C. (2017). Self-Guided Web-Based Interventions: Scoping Review on User Needs and the Potential of Embodied Conversational Agents to Address Them. <i>Journal of Medical Internet Research</i> , 19(11). https://doi.org/10.2196/jmir.7351
Vindplaats: Via geavanceerd zoeken in Limo
Bron 3: Keijser, W. A., Penterman, L., van Montfort, A. P. W. P., Smits, J. G. W. L., & Wilderom, C. P. M. (2017). The 7 Habits of Highly Effective Implementation of eHealth Enabled Integrated Care. <i>International journal of integrated care</i> , 17(5), [A486]. https://doi.org/10.5334/ijic.3806
Vindplaats: Via google scholar en naam van auteur, daarna via de universiteit van Twente al het onderzoek van de auteur gevonden via de pagina https://research.utwente.nl/en/publications/the-7-habits-of-highly-effective-implementation-of-ehealth-enable

Naam auteur: Heleen Riper
Bron 1: Riper, H., van Ballegooijen, W., Kooistra, L., de Wit, J., & Donker, T. (2013). <i>Preventie & eMental-health: onderzoek dat leidt, technologie die verleidt, preventie die bereikt en beklift</i> . Amsterdam : Vrije Universiteit Amsterdam,.
Vindplaats: Via geavanceerd zoeken in Limo
Bron 2: Tait, R., Spijkerman, R., & Riper, H. (2013). Internet and computer based interventions for cannabis use: A meta-analysis. <i>Drug Alcohol Depend.</i> , 133(2), 295–304. https://doi.org/10.1016/j.drugalcdep.2013.05.012
Vindplaats: Via geavanceerd zoeken in Limo
Bron 3: Ebert, D. D., Lehr, D., Smit, F., Zarski, A., Riper, H., Heber, E., ... Berking, M. (2014). Efficacy and cost-effectiveness of minimal guided and unguided internet-based mobile supported stress-management in employees with occupational stress: a three-armed randomised controlled trial. <i>BMC Public Health</i> , 14(1). https://doi.org/10.1186/1471-2458-14-807
Vindplaats: Via geavanceerd zoeken in Limo

Tabel 8: overzicht werken sterauteurs

4. Het colofon

Uit de bronnenlijst was er maar een enkel werk dat beschikbaar was in de bibliotheek, dus ben ik vanzelfsprekend dat werk gaan uitlenen. Het gaat over het werk: *Chatten: uitdaging of drempel? Methodische handleiding voor toegankelijke online hulpverlening*. Het colofon voorziet alle info die kan worden verwacht: Het gaat om een eerste druk, gepubliceerd in 2010, paperback, de ISBN-code en de uitgever. Op voorflap is een dame met een hoed te zien die over haar linkerschouder kijkt met roze elementen zoals de achtergrond van de titel. Daarnaast is ook de naam van de auteur te zien. Op de voorflap is dus weinig nuttige informatie te halen.

Op de achterflap is een flaptekst. Hier staan slechts enkele trefwoorden die in tabel 9 hieronder worden weergegeven:

Term	Uitleg
Online hulpverlening	Hulpverlening die verloopt via het internet
Indringende ervaringen	Een ervaring die een diepe indruk nalaat
Reguliere hulpverlening	Zorg die wordt erkend en georganiseerd door de medische wetenschappen. Deze zorg is de gangbare zorg zoals die al gekend is.
Geprotocoliseerde behandeling	Een behandeling die is gestructureerd aan de hand van protocollen (vastgelegde stappenplannen)
Laagdrempelig chatcontact	Gemakkelijk toegankelijk, gemakkelijk bereikbaar
Inzichtelijk	duidelijk

Tabel 9: Vaktermen vanuit het colofon

5. Extra informatie buiten de basistekst

Na de volledige analyse van de basistekst, werd er systematisch verder gezocht naar bijkomende informatiebronnen. De resultaten van die zoektocht worden weergegeven in tabel 10.

Vorm: boeken	Zoekterm	eHealthcare, ehealth, zorgverlening
	Databank	Google books
	Aantal resultaten	142.000
	Bron 1:	van Gemert-Pijnen, L., Kelders, S. M., Kip, H., & Sanderman, R. (Eds.) (2018). <i>eHealth Research, Theory and Development: A Multi-Disciplinary Approach</i> . Abingdon: Routledge.
	Bron 2:	Finnema, E., Smits, C., & Zwakhalen, S. (2014). <i>Verpleegkundige zorgverlening aan ouderen</i> (3de druk). Den Haag : Boom Lemma
	Bron 3:	Meijnckens, L. (2016). <i>Beter met eHealth in 60 minuten</i> . Zaltbommel : Haystack.
Vorm: Artikels	Zoekterm	eHealthcare
	Databank	Limo
	Aantal resultaten	106
	Bron 1:	Marano, A., & Di Nicolantonio, M. (2015). Ergonomic Design in eHealthcare: A Study Case of eHealth Technology System. <i>Procedia Manufacturing</i> , 3, 272–279. https://doi.org/10.1016/j.promfg.2015.07.148
	Bron 2:	Kamel Boulos, M. N., Lou, R. C., Anastasiou, A., Nugent, C. D., Alexandersson, J., Zimmermann, G., ... Casas, R. (2009). Connectivity for Healthcare and Well-Being Management: Examples from Six European Projects. <i>International Journal of Environmental Research and Public Health</i> , 6(7), 1947–1971. https://doi.org/10.3390/ijerph607194
	Bron 3:	Ghamari, M., Janko, B., Sherratt, R. S., Harwin, W., Piechockic, R., & Soltanpur, C. (2016). A Survey on Wireless Body Area Networks for eHealthcare Systems in Residential Environments. <i>Sensors</i> , 16(6), 831. https://doi.org/10.3390/s16060831
Vorm: Eindwerken	Zoekterm	eHealth
	Databank	Google scholar
	Aantal resultaten	132.000
	Bron 1:	Korsten, R. (2016). <i>eHealth uitdagingen: therapieconsistentie in e-mailbegeleiding voor betere kwaliteit</i> . Enschede, Universiteit Twente.
	Bron 2:	Gilson, S. (2017). Privacy binnen de gezondheidssector: knelpunten door de ontwikkeling van nieuwe technologieën zoals mobile health. Gent, Universiteit Gent.
	Bron 3:	Goffeau, M. (2013). <i>E-Health in België: Een toegevoegde waarde?</i> . Brussel, VUB.

Vorm: Onderzoeks- literatuur	Zoekterm	Ehealth(care)
	Databank	Lirias
	Aantal resultaten	669
	Bron 1:	Cheng, L.M. (2016). A novel client service quality measuring model and eHealthcare mitigating approach. <i>International Journal of Medical Informatics</i> , 2016, Vol. 91, pp. 16-31.
	Bron 2:	Ganapathy, K. (2007). Building foundations for eHealth. <i>Indian Journal of Medical Research</i> , 2007, Vol. 126(5), pp. 490.
	Bron 3:	Amo, L. (2016). Education-based gaps in eHealth. <i>Journal of medical internet research</i> , 2016, Vol. 18(10), pp. 267.
Vorm: Anderstalige	Zoekterm	Ehealth(care)
	Databank	Science Direct & Springer
	Aantal resultaten	
	Bron 1:	Candace, J. (2016). <i>Who are the eHealth professionals?</i> Geraadpleegd op 27 november 2018 van https://www.sciencedirect.com/topics/medicine-and-dentistry/e-health
	Bron 2:	Rosenmöller, M. (2014). <i>Managing eHealth</i> . Geraadpleegd op 27 november 2018 van https://link.springer.com/book/10.1057/9781137379443
	Bron 3:	Adams, S. (2017). <i>Under observation: the interplay between eHealth and surveillance</i> . Geraadpleegd op 27 november 2018 van https://link.springer.com/search?query=ehealth
Vorm: E-artikels	Zoekterm	Ehealth
	Databank	Google
	Aantal resultaten	
	Bron 1:	De Standaard. (2018,15 september). Artsen verliezen tijd en geld door falend eHealth. <i>De Standaard</i> . Geraadpleegd op 27 november 2018 van http://www.standaard.be/cnt/dmf20180914_03743936
	Bron 2:	SPK. (2017, 8 augustus). De dokter is nog niet mee met e-health. <i>De Morgen</i> . Geraadpleegd op 28 november 2018 van https://www.demorgen.be/binnenland/de-dokter-is-nog-niet-mee-met-e-health-b0025193
	Bron 3:	Knack. (2018, 11 augustus). De Block neemt maatregelen na problemen met eHealthplatform. <i>Knack</i> . Geraadpleegd op 28 november 2018 van https://www.knack.be/nieuws/belgie/minister-de-block-neemt-maatregelen-na-problemen-ehealth-platform/article-normal-1183745.html

Vorm: Internet	Zoekterm	Saskia Timmers
	Databank	Google
	Aantal resultaten	174.000
	Bron 1:	Timmer, S en van Gils, J. (2017), eHealth in de ouderenzorg, Geron.
	Bron 2:	Timmer, S. (2016), E-health in de huisartsenpraktijk, een verandering die de hele praktijk raakt. Bijblijven (BSL) 2016.
	Bron 3:	Tbureau.nl. (2019). Een vlotte implementatie met goed resultaat dankzij draaiboekenmethode van tBureau. Geraadpleegd op 23 mei 2019, via http://tbureau.nl/implementatie-opschalen-met-draaiboeken/
	Extra info	Er zijn geen rechtstreekse linken naar toegankelijke fulltexts van de verschillende publicaties van de auteur. Wel zijn er links naar pagina's die het mogelijk maken om de publicaties aan te kopen. Op de site van het bureau waar ze managing partner is, staat ook nog informatie over implementatie-aspecten van eHealth.
Vorm: Beeldmateriaal	Zoekterm	Ehealth
	Databank	Youtube.com
	Aantal resultaten	140.000
	Bron 1:	Ministerie van Volksgezondheid, W. en S. (2018). e-health in de praktijk – Gerontoloog, verpleegkundige Margo Emmen. Geraadpleegd op 28 november 2018, via https://www.youtube.com/watch?v=EvO0dGtfUpQ
	Bron 2:	ZonMw. (2017). PAZIO: alle e-health en online zorgverleners onder één dak. Geraadpleegd op 28 november 2018, via https://www.youtube.com/watch?v=HJckLH_P3Aw
	Bron 3:	RTV Oost. (2017). E-health rukt steeds verder op, zorg op afstand door digitalisering. Geraadpleegd op 28 november 2018, via https://www.youtube.com/watch?v=4QeSpwW2opM

Tabel 10: Overzicht extra informatiebronnen

Stap 4: Contextualiseren

In deze stap wordt het onderzoek geplaatst in een bredere maatschappelijke context. Allereerst zal er een lijst worden gemaakt van verschillende organisaties die zich specialiseren in eHealth voor ouderen en eHealth in het algemeen. De website van een van die organisaties zal in puntje 1.2. verder worden geanalyseerd. Bij punt 2 worden de resultaten van de zoektocht naar relevante juridische documenten weergegeven, bij punt 3.1 het beleid dat van toepassing is, bij 3.2. welke maatschappelijke organisaties rond dit thema werken om tenslotte bij punt 4 enkele statistieken te bespreken.

1. Organisaties

Naam	Algemene werking	Doelgroep	Pad
Vitalink.be	“Vitalink is een systeem waarmee zorgverleners digitale gegevens over hun patiënten eenvoudig en veilig met elkaar kunnen delen. Vandaag deelt Vitalink gegevens over vaccinaties, medicatie, bevolkingsonderzoek en een samenvatting van het patiëntendossier van de huisarts.” (Vitalink, 2019)	Zorgverleners	Via de portaal-site ehealth.fgov.be
Myhealthviewer.be	Vaccinaties, medicatie, medisch dossier en andere gegevens uit Vitalink raadplegen als patiënt	Patiënten	Via de portaal-site ehealth.fgov.be
Mijngezondheid.belgie.be	“Mijngezondheid is een online gezondheidsportaal, ook wel "Personal Health Viewer" genoemd. Via deze centrale toegangspoort krijgt u zicht op verschillende persoonlijke gegevens over uw gezondheid en over gezondheid in het algemeen.” (Mijngezondheid, 2019)	Patiënten	Via de portaal-site ehealth.fgov.be

Recip-e.be	Het digitaliseren van doktersvoorschriften	Patiënten en verzorgend personeel	Via de portaalsite ehealth.fgov.be
Cozo, Collaboratief zorgplatform	“Het Collaboratief Zorgplatform (CoZo) is een digitaal samenwerkingsplatform dat patiënten, zorgverleners en zorginstellingen toelaat om snel en veilig medische gegevens uit te wisselen en te delen.” (Cozo, 2019)	Patiënten, zorgverleners en zorginstellingen	Via de portaalsite ehealth.fgov.be
Zembro	Een personenalarm dat er uitziet als een horloge en familie waarschuwt in geval van nood	Ouderen en hun familie	Via google – toepassingen ehealth ouderen
Mhealthbelgium.be	Overzicht van verschillende apps met CE-label, georganiseerd op basis van pathologie en gebruiker		Via Vlaams patiëntenplatform
Moveup.care	Ondersteuning van patiënten na een heupoperatie via een online applicatie.	Patiënten van een knie- of heupingreep	Via Mhealthbelgium.be
Vizier (http://www.aal-europe.eu/projects/vizier/)	Een hulpmiddel voor ouderen om via slimme apparaten en sensoren gebruik te kunnen maken van de vele voordelen van de online wereld, voornamelijk gericht op het vergemakkelijken van communicatie.	Ouderen	Via senioren.net > welzijn > ouderenzorg: balanceren tussen technologie en menselijkheid (https://www.seniorennet.be/redactie/artikel/220/ouderenzorg-balanceren-tussen-technologie-en-menselijkheid)

Tabel 11: Organisaties Ehealth

De website die zal worden besproken is die van Zembro, omdat deze het best aansluit bij de onderzoeksvraag. Zembro is een personenalarm dat er modern uitziet: Het wordt gedragen als een horloge en geeft de ouderen de mogelijkheid snel en gemakkelijk in contact te komen met naasten in geval van nood dankzij de Zembro-app. Er is ook een plus versie, die een ingebouwde GPS heeft voor personen met (beginnende) dementie. Ook is het mogelijk om een professionele alarmcentrale in te schakelen. Zembro is een privé-organisatie die niet erkend is door de overheid. Het is wel mogelijk om de toepassing ook in te zetten op grote schaal (bijvoorbeeld voor een heel zorgcentrum) en met heel wat mogelijke aanpassingen.

Al deze info is eenvoudig terug te vinden op de site. Het is een typische commerciële website die bestaat uit een navigatiebalk bovenaan waarmee je naar de verschillende deelpagina's kan surfen. De informatie over de functionaliteiten van het horloge is kort en bondig. Helemaal onderaan elke pagina kan je steeds surfen naar de blogs, de privacy & algemene voorwaarden en de veiligheidsaanwijzingen alsook de contactinformatie. Hier vind je ook een link naar de folder van het product die je kan downloaden nadat je jouw naam en e-mailadres hebt opgegeven. De APA-referentie naar deze bron is de volgende:

Zembro. (2016). *Altijd iemand dichtbij - Zembro personenalarm* [brochure]. Geraadpleegd op 23 mei via <https://www.zembro.com/nl-NL/?gclid=CM6PyLaSx9ECFcQV0wodMf4Dww>

De site hanteert een commerciële, zakelijke taal met regelmatig oproepen tot het aanschaffen van het product. Er is ook een video die de verschillende voordelen van het apparaat uitlegt. Als er daarna nog vragen zijn, dan kan je terecht bij een uitgebreide FAQ. Om de bezoekers nog extra over de streep te trekken, zijn er ook getuigenissen en een quote van de visie van de CEO. Het is mogelijk om het horloge via de site aan te kopen, maar het kan ook via fysieke verdelers en andere online apotheken.

Als we de site analyseren via de C.R.A.P.-methode, dan wordt het snel duidelijk dat de site recent is, geen bronvermelding hanteert en duidelijk commercieel wordt ingezet. Omdat we hier enkel informatie over het product in kwestie willen verkrijgen, zijn die elementen echter geen probleem, zolang we maar kritisch blijven over de werking en de informatie die wordt meegegeven.¹

2. Wetgeving

Om de verschillende wetgevingen te vinden is er zoveel mogelijk afgewisseld van databank. Ehealth is redelijk complex door de verschillende wetgevingen inzake veiligheid, privacy, ... Bij elke databank is er gevarieerd in de gebruikte zoektermen.

Hoorzitting over de stand van zaken van het eHealth-platform. Verslag namens de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebeleid uitgebracht door mevrouw Vera Jans. (2010, 5 mei). Geraadpleegd op 29 november 2018 van https://www.vlaamsparlement.be/parlementaire-documenten/parlementaire-initiatieven/589159

Wet KB 2013-04-10/23, art. 60. (2013, 19 juli). Geraadpleegd op 29 november van http://www.ejustice.just.fgov.be/cgi_loi/change_lg.pl?language=nl&la=N&table_name=wet&cn=2013071945

KB van 20 september 2012 houdende de organisatie van de informatieveiligheid bij het eHealth-platform. Geraadpleegd op 29 november van Belgisch Staatsblad 19/10/2012

Wet houdende diverse bepalingen inzake gezondheid van 10 april 2014. Geraadpleegd op 29 november van http://www.ejustice.just.fgov.be/cgi_loi/change_lg.pl?language=nl&la=N&cn=2014041023&table_name=wet
--

Europese wet houdende Digital privacy. (2018, 9 januari). Geraadpleegd op 29 november van https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/online-privacy

¹ 354 woorden

3. Maatschappelijke context

Door de ingewikkelde straatstructuur van België is het niet eenvoudig om een grootschalig project inzake eHealth op te zetten. Voor gezondheidszorg in het algemeen zijn meerdere ministers verantwoordelijk. De laatste staatshervorming zorgde er ook voor dat gezondheid niet langer federaal is, maar behoort tot de verschillende gemeenschappen. Toch blijft er ook nog heel wat op het federaal niveau zitten. Daarnaast is er ook nog het Europese niveau dat inzake deze thematiek ook regelgevingen uitschrijft.

Om eHealth toch op poten te krijgen is er het actieplan 2019-2021 opgesteld door de Interministeriële Conferentie Volksgezondheid. Dit actieplan is opgebouwd rond 7 clusters en 44 projecten. Dit project zet vooral zijn schouders onder het uitbouwen van een grote database voor alle informatie omtrent patiënten, van zowel hun behandelende artsen, ziekenhuizen tot de verschillende mutualiteiten. Op dit moment is enkel het Onafhankelijke Ziekenfonds al geïntegreerd in het platform.

Voor het specifieke thema is vooral familiehelp bezig met het kijken naar de mogelijkheden om eHealth toepassingen te integreren in hun aanbod. Voorbeelden zijn hier het bovengenoemde Vizier-project alsook Memoride, een soort hometrainer met beelden van de senior zijn oude omgeving.

Maar ook Vlaanderen zet zich meer in voor het gebruik van ICT in ouderenzorg. Via het roadbook informatisering WZC heeft Vlaanderen in 2016 de nodige stappen gezet om de informatisering in de woonzorgcentra te helpen implementeren.

4. Statistieken

Figure 5.5. Evolution of the social expenditures and the budgetary costs of ageing

Budgetary cost elements	Reference scenario of July 2018					
	2017	2040	2070	2017-2040	2040-2070	2017-2070
	In % of GDP			In % of GDP		
Pension	10,6	13,0	12,3	2,3	- 0,6	1,7
Healthcare	8,0	10,3	9,9	2,3	- 0,4	1,9
Invalidity	1,9	1,8	1,6	- 0,1	- 0,2	- 0,3
Unemployment	1,7	1,1	1,0	- 0,6	- 0,1	- 0,7
Family allowances	1,5	1,2	1,0	- 0,3	- 0,2	- 0,5
Others	1,5	1,4	1,2	- 0,1	- 0,2	- 0,2
Total	25,1	28,7	27,0	3,5	- 1,7	1,9

Source: Annual Report 2018 Study Committee on Ageing, Page 6

(Van Dam & Bastaits, 2018)

Van Dam, R., & Bastaits, S. (2018). *The evolution of the social situation and social protection in Belgium 2018*. Retrieved from https://socialsecurity.belgium.be/sites/default/files/analysis-social-situation-and-protection-belgium-2018-en_2.pdf

De cijfers hierboven zijn verzameld door de FOD Sociale Zekerheid. Kosten van pensioenen en gezondheidszorg vallen onder hun verantwoordelijkheid. Daarom is er eerst in het vademecum gekeken waar die statistieken kunnen worden gevonden. De cijfers spreken over de kosten van bepaalde sociale uitgaven in procenten van het totaal BBP. De cijfers in het linkervak zijn de effectieve cijfers, de cijfers in het rechtervak geven de evolutie weer. We zien dat de kost van pensioenen en gezondheidszorg eerst nog fors stijgen alvorens er een daling wordt verwacht. Dit zorgt ervoor dat er creatief zal moeten worden omgegaan met het budget. Ehealth belooft hier het antwoord op te zijn.

5. Persoonlijk besluit

Net zoals de eerste keer bleef de taak een enorme uitdaging, maar de resultaten die ik nu heb gevonden zijn minder tot stand gekomen door toeval en meer door een juiste methode. Dankzij het gebruik van de Boolean zoekparameters in Limo heb ik veel sneller de juiste informatie kunnen vinden. Ik heb nu veel meer informatie kunnen verzamelen dan vorige keer, al waren er zeker stukken die moeizamer verliepen. Vooral het zoeken van de beschikbaarheid van de verschillende bronnen uit het boek verliep moeilijk. Dit komt enerzijds omdat het een boek uit Nederland is en anderzijds omdat het boek ook veel gebruik maakte van statistieken en bronnen van overheden, die moeilijker terug te vinden zijn via databanken.

Doorheen de taak heb ik nog steeds veel gebruik gemaakt van Google. Ik ben sterker geworden in het gebruik van Limo en besef nu ook beter dat ik op die manier veel gemakkelijker kwalitatieve info kan vinden dan via Google. In de toekomst zal ik nog vaker moeten gebruik maken van de andere databanken uit het vademecum, zoals bijvoorbeeld Doks.

Het brainstormen over verschillende zoektermen en het zoeken aan de hand van zoektermen uit een basistekst zijn methodes die ik in de toekomst zeker nog zal gebruiken. Het bepalen van sterauteurs en op die manier op zoek gaan naar andere publicaties van hen leverde deze keer ook positieve resultaten op. Daarnaast zou ik nog meer willen variëren in het gebruik van databanken.

De groei die ik heb doorgemaakt op het gebied van bronnenonderzoek in vergelijking met de eerste keer dat ik de taak maakte is enorm. Heel wat zaken liepen veel vlotter dan vorige keer. Ik merk aan mezelf dat ik veel flexibeler ben in het hanteren van zoektermen. Een grote valkuil is het methodisch en detailgericht werken. Het vergt heel wat doorzettingsvermogen en concentratie om op een systematische manier naar informatie te zoeken en ervoor te zorgen dat je deze achteraf ook nog gemakkelijk terugvindt. In de toekomst zal ik steeds tijdig moeten starten aan onderzoeksopdrachten, zodat ik regelmatig een korte pauze kan nemen.